

tribuuntur, sed massæ communi, + quam grossam appellant in qua grossi fructus, seu majores redditus reponuntur, qui residentibus de tempore exactiois nulla habita ratione interessentia praestatur, ut in extravaganti Postulasti §. licet autem, & in extravaganti cum nonnullæ de præbend. in commun. & Felin. in cap. eam te n. 13. vers. per istam differentiam il. 1. de rescript. & penes Calderin. conf. 21. de præbend. cum aliis relatis in dec. edita 27. Junii 1646. §. nam respondetur coram bon. mem. Bichio.

Nec advesantur verba illa quotidianarum distributionum, cùm hæc quoque apta sint comprehendere, + & fructus massæ Collegialis, & residentiæ, ut ex mente aliorum tradit moneta de distribut. p. 1. q. 3. n. 4. 5. & 6. & dictum fuit in Eugubina distributionum 28. Aprilis 1634. coram bon. mem. Dunozetto. §. circa primum, & §. alii verò sunt. Et comprobatur ex depositionibus septem testium formiter examinatorum qui afferunt Beneficiatos habere, & massam distributionum quotidianarum, nec non residentiale, unde cùm plurimum inter se differant residentia, + & interessentia, ut tradunt gloss. & DD. in cap. unico de Cleric. non residen. Caffad. dec. unic. eodem tit. Cæl. de Graff. decis. 116. alias 5. n. 3. de præbend. Necessario dicendum est vocem illam distributionum tam in literis Apostolicis quam in decretis S. Caroli expressam non inducere natu- 10 ram simplicium distributionum quotidianarum + que singulis diebus distribuuntur, & propriè non nisi interessentia concedi solent juxta. Conc. Trid. sess. 24. c. 12. §. distributiones de reformat. & ita ait Rota decis. 608. n. 5. p. 1. & 107. n. 2. p. 2. recent. Sed potius assumere qualitatem eorum fructuum applicatorum massæ communi, & residentiali qui vel in fine anni, vel infra, aut de tempore exactiois præsentibus, + & interessen- 11 tibus distribuuntur, quamvis ante maturaverint jux. celebre consilium Calder. 21. de præbend. quod sequuntur Gonzal. ad reg. 8. gloss. 37. n. 26. vers. Propterea, Garz. de benef. p. 3. c. 2. n. 428. & seqq. & Rota semper ampliata est, ut in supracitata Eugubina distributionum 28. Aprilis 1634. vers. tercia species fructuum coram bon. mem. Dunozetto, & in decis. hujus causæ 27. Junii 1646. coram bon. mem. Bichio §. respondetur in fine.

Licet autem distributiones quotidianæ, appellatione fructuum Beneficiatorum non veniant, + cùm non contemplatione beneficii, sed ratione laboris impensi debeantur, cap. unico de Cler. non residen. ubique communiter scribentes, & post Oldrad. conf. 118. Caffad. decis. unica eodem tit. & dec. 1170. n. 2. p. 3. divers. conclusio tamen procedit in distributionibus, + quæ dantur is, qui Ecclesiæ quotidie statim horis inserviunt, secus verò in his quæ in fructu annum certo determinato tempore distribuuntur, ut probatur in cap. fin. de rescript. in 6. ibi de fructu Beneficiorum distributionibus quotidianæ exceptis, exceptio namque est de reguli juxta gloss. in rubr. de reg. jur. in 6. & idem etiam habetur in extravaganti 10. Postulasti de præbend. inter communes, ibi licet autem distributiones quotidianæ per nos fuerint à perceptione fructuum prædictorum exclusæ tradit Moneta ubi suprad. q. 6. lib. 3. sub n. 9. & ita voluit Rota apud Veral. decis. 29. n. 3. lib. 2. & in d. Eugubina distributionum §. alii verò sunt, coram bon. mem. Dunozetto.

Et interpretationem contrariam incongruam esse convincunt litteræ assignationis pensionis, i- bi, massæ distributionum quotidianarum, seu residen-

tia jam constituta seu de novo constituenda, si enim Pontifex de massa simplicium distributionum quotidianarum intellexisset, non opus fuisset addere, seu residentia jam constituta seu de novo constituenda, cùm de existentia prioris massa, quam minutam vocant, dubitari non posset. Verum quia pensionem massæ residentiali assignare decreverat; Ideo ultra verba distributionum quotidianarum, alia, seu residentia jam constituta, seu de novo constituenda subjunxit, quæ cum clara sint, dispositionem determinare debent, non autem antecedentia, quæ dubia sunt, & obscura, hoc enim casu verba + subsequentia ad antecedentium declarationem adjecta censentur, ut inquit Rota decis. 125. n. 38. p. 2. divers. cum aliis relativis per Modernum Luceum conf. 12. n. 24. lib. 2. nihil referente, quod prædictæ assignationis fuerit ratio cultus divinus, & Ecclesiæ servitium, quia ultra quod expressio illa facta fuit ad ostendendam solummodo tenuitatem redditum Beneficiatorum quibus commodè non valebant se sustentare, ex hoc non infertur pensionem Papam reservasse massæ minutæ distributionum quotidianarum, cùm Præbendæ, & alii redditus massæ grossa ratione etiam divini cultus, & Ecclesiæ servitium constituantur, ut originaliter habetur in Conc. Trid. sess. 21. cap. 3. de reformat.

Nec relevant Testes pro parte Capituli examinati deponentes massam Beneficiatorum esse unicam, nempe distributionum quotidianarum, nam ultra exceptions personales + loquuntur per verba dubitativa (putat, & credit) & sic non probant, cap. quoties de Test. Bald. in l. testium C. eod. tit. Alex. conf. 68. in fine vers. 3. t. l. lib. 2. Cyriac. contr. 150. n. 12. & 28. Rota decis. 88. sub n. 4. & dec. 439. n. 8. p. 4. recen. & apud sanct. mem. Greg. dec. 517. n. 17. & 18. & dec. 678. n. 12.

In modo neque ipsi negant, quod Collegium Beneficiatorum ultra ordinarias distributiones habeat etiam alios redditus, qui in fructu annum certo determinato tempore inter Beneficiatos etiam officiis non intervenientes distribuuntur; Atque ideo dubitari non potest de existentia massæ Residentialis sub qua non nisi tercia illa species distributionum continetur, + quas etiam divinis non interessentes lucrantur, ita ut loco præbendæ succedit, ut dixit Rota coram Put. dec. 365. n. 3. lib. 2. in recent. decis. 1. n. 12. p. 4. tom. 2. & in sèpè citata Eugubina distributionum 28. Aprilis 1634. coram bon. mem. Dunozetto.

Et cessare visa est difficultas ex consuetudine antiquissima ejusdem Ecclesiæ de qua iidem testes in vim remissorialium examinati attestantur, quod omnes introitus ad mensam hujus Capituli quomodolibet spectantes exiguntur per Syndicum, & penes Thesaurarium depositi in calendis Novembrii cuiuslibet anni inter Beneficiatos presentes distribuuntur, nulla habita ratione servitii, seu interessentia, minusve quod annis præcedentibus maturaverint, ex qua satis remanet declarata * assignatio hujus pensionis, circa modum eam 18 administrandi, prout juxta prædictam consuetudinem illius distributio fuit à summo Pontifice demandata, ut ponderatum fuit in Mediolanen. decimaru 8. Junii 1612. coram Pamphilio, relata per Grat. discept. for. c. 867. n. 45. & 46.

Accedit, quod ita observatum fuit in restitutio- nione aliorum terminorum & fructuum facta à Canonis anno 1630. ex causa istius pensionis nomine Capituli indebet exactæ, qui fuerunt divisi, & distributi inter Beneficiatos existentes de tempore divisionis, nulla habita ratione præteri- torum,

torum, quæ observantia est optima cujuslibet dispositionis interpres, & plurimum in proposito operatur cùm simus in observantia interpretativa, 19 + in qua non requiritur præscriptio, sed sufficit aliquando ita fuisse obseruatum, Castr. conf. 347. sub n. 4. lib. 1. Aym. conf. 110. n. 4. vers. Et idem, Valenz. conf. 8. n. 5. & seqq. Crescent. dec. 1. de consit. Mantic. decis. 296. n. 3. & in d. Eugubina distributionum coram bon. mem. Dunozetto.

Atque ita in hac ultima instantia causa tertio ad disputationis trutinam revocata, utraque parte informante resolutum fuit.

DECISO CXXX.

R. P. D. ALBERGATO.

Romana Hæreditatis.

Luna 13. Januarii 1659.

SUMMARUM.

- 1 Immissio conceditur exhibendi testamentum in nulla parte vitiatum. Per executiones turbidas non impeditur, n. 10.
- 2 Institutionem hæredis præcedentem, particulatum rerum dispositio non tollit.
- 3 Hæredes instituti possunt hæreditatem non acceptare.
- 4 Hæredi à seipso legari non potest.
- 5 Testes in materia testamenti debent esse omni exceptione maiores.
- 6 Testator subscriptio sufficit pro validitate testamenti in scriptis.
- 7 Testis subscriptio est loco depositionis.
- 8 Turpitudinem propriam allegans non auditur.
- 9 Scientia, ubi agitur de magno præjudicio, justificanda est.

Testamentum clausum & sigillatum condidit bon. mem. Horatius Justinianus an. 1633. in minoribus existens, & deinde ad sacram Purpuram promotus an. 1649. apocham quandam fecit, in qua multa legata, & nonnullas declarationes conscripsit; Post ejus mortem detecto testamento Floravantes Martinellus in illo scriptus hæres per sententiam A. C. obtinuit immisionem, quam in gradu appellationis eidem concedendam esse hodie Domini censuerunt, quia exhibuit primum testamentum non cancellatum, + neque abolidum, nec ullum vitium visibile continens, in quo insestitutus est hæres; ut supra juxt. text. in l. final. C. de edit. D. Adrian. toll.

Nec subsistere visa est exceptio opposita à D. Marco Ant. Justiniano, & Patribus S. Mariæ in Vallicella, quod testamentum rescissum fuerit per apocham prædictam; in qua Cardinalis utendo facultatibus sibi à Sanctissimo concessis de nonnullis rebus dispositi, eorum, sum. 1. posit. n. 2.

Quia nullus hæres in ea scriptis reperitur, nec ex illius lectura colligi potest mutatio prioris voluntatis in ordine ad hæredem, & tamen ad effectum revocandi primum testamentum secunda dispositio debet esse prorsus incompatibilis cum prima; & novam hæreditis institutionem continere, vel concepta esse debet verbis claris; & rotundis cum ratione expressa, vel tacita, quod velit ab intestato decedere, alioquin return + particularium dispositio præcedentem hæreditis institutionem non tollit Angel. conf. 383, num. 2. in princip. Rota in Callien. hæreditatis 10. Dec. 1638. §. non ex donatione coram R. Terracinen.

Et licet idem Cardinalis an. 1647. quietantiam

Decisiones ad Tract. de Aliim.

fecerit de administratis ad favorem Floravantis illi liberationem plenissimam legando, d. sum. n. 1.

Cum tamen esset in potestate Martinelli hæreditatem repudiare, + vel Cardinalis alium hæredem instituere, habet legata liberatio tacitam conditionem si unus ex casibus primis evenierit, quod scilicet alius heres institutus, vel repudietur hæreditas, Bart. in l. miles 77. §. pro parte, n. 2. & seq. ff. de legat. 2. Peregr. de fidei, art. 7. n. 5. & seq. Rota dec. 203. n. 24. coram E. D. Card. Othobono. Alioquin legatum remanet inane cùm hæredi + à se ipso legari nequeat l. plan. 34. §. si duobus ff. de legat. 1. Angel. d. conf. 383. n. 1. Rota in Bononien fidicom. de Anfimis 26. Junii 1658. coram R. P. D. meo Celso. §. neque urget & seqq.

Minus ad hunc effectum attendi potest depositio Laurentii afferentis Cardinalem in ultima infirmitate dixisse Floravanti, quod declarabat hæredem P. Julianum suum fratrem, & quod scriberet apocham, in qua continerentur quædam legata, &c. eod. sum. n. 2. litt. D. Nam ultra quod unicus est & patitur plures exceptions, de quibus in 1. sum. Martinelli n. 8. & seqq. ideoque ad effectum justificandi revocationem primi testamenti nihil probat, quia in his terminis testes * debent esse omni exceptione maiores, Alex. conf. 70. n. 14. lib. 2. Rota in d. Callien. hæreditatis cor. Card. Verospio, §. fin. ad med. & coram R. Terracinen. §. nec subsistit. Rem prorsus in verisimile deponit quod Floravantes, qui tam longam, & fidelem servitutem præstavit Cardinali, voluerit aliter scribendo, quam Cardinalis ordinaverat statim ei apocham subscribendam offrendo se tam manifesto periculo exponere fraudis istu oculi detegibilis. Et ulterius apocham subscripta fuit ab eodem Cardinali, & à d. Laurentio tanquam teste d. sum. n. 6. ex prima enim subscriptione * oritur præsumptio, quod Cardinalis vir diligentissimus sciverit omnia contenta in apocham, ut eam legerit præcipue, quia ibi scripta quoad non erat admodum infirmitate gravatus quin per plures dies supervixerit, ut respondit Paris. conf. 77. n. 26. & conf. 88. n. 34. lib. 3. & de testamento Cardinalis S. Cecilia Altograd. conf. 58. n. 26. & 27. tom. 2. Adden. ad Buratt. decis. 475. n. 23. Rota dec. 263. n. 16. & seqq. p. 4. tom. 2. & decis. 581. n. 17. & seqq. tom. 3. rec. subscriptio verò Laurentii operatur, *

quod ipse pro contentis in apocham testimonium peribuisse censeatur, Bal. in l. fin. n. 2. C. si cert. per Surd. conf. 414. n. 78. lib. 3. & proinde si modic. dicit contrarium non est audiendas, quia * si credidit fieri fraudem allegat turpitudinem suam, ut post Ros. Surd. ubi mox suprad. n. 76. Rota in rec. p. 4. tom. 2. d. decis. 263. n. 24. & seqq.

Ex facto etiam cessant quæ dicebantur de facultatibus testandi Cardinalis, illæ enim litteraliter comprehendunt testamētum antecedenter condita, ult. sum. Martinelli n. 3. & perperam opponitur, quod P. Julianus fuerit approbatus pro hæredi Cardinalis à Martinello, quia quando iste se supposuit examini in alia causa verten. inter eundem P. Julianum & D. Lucanum Justinianum non probatur, quod haberet scientiam testamenti ad sui favorem conditi, quæ etiam in genere non sufficeret, cùm enim agatur de magno præjudicio * cum omnibus qualitatibus & circumstantiis esse justificanda, ut post alios dictum fuit in Rom. Census, 14. Junii 1656. coram bon. mem. Bichio, à me in ejus locum subrogato extensa. §. hinc parum refert.

Eoque libertius dandam esse immisionem re-

spō-

¹⁰ Iponsum fuit, quia negari non potest, quod hujusmodi exceptiones + non sint turbidae, & ut ulteriore indaginem requirentes illam retardare non possunt, Rot. decis. 94. n. 12. p. 5. rec. Fanen. seu Senogallien. Bonorum super immissoine 14. Martii 1646. coram R.P. D. meo Meltio, §. ceterae autem.

Et ita utraque parte, &c. causâ bis proposita resolutum fuit.

DECISIO CXXXI.

R. P. D. EMERIX.

Civitatis Castellanæ Tutelæ.

Luna 10. Martii 1664.

SUMMARIUM.

- 1 Restitutio in integrum non datur, nisi ex iustitia decreti.
- 2 Juramento in item ut sit locus, requista.
- 3 Rusticitas excusat à dolo.
- 4 Redditio rationis tutelæ etiam sine libro fieri potest.
- 5 Fructus stabilium calculantur in rationem quinque pro centum.
- 6 Alimenta præstata pupillis calculantur in redditione rationis favore Tutoris. Una cum aetate crescenti, n. 7.
- 8 Juramentum in item super incerto interesse non refertur.

Maria Narda tutelam egressa convenit Bernardinum Chimiosum ejus Vitricum, & Tutorem pro redditione rationis tutelæ, coram Praetore Vallerani, qui deferendo Mariæ juramentum in item taxavit per decretum fructus, damna, & interesse pecuniae Tutelaris in scutis 1526. à quo cum Bernardinus appellaserit, & appellatio per tres conformes deserta provincia fuisse, obtinuit postremo à signatura Justitiae committi mihi causam restitutionis in integrum ad cuius testcripti formam dato dubio Domini responderunt constare de causis restitutionis, + non præcipue ex iustitia decreti, ob quam in hoc Sacro tribunali semper concedi solet restitutio, prout dictum fuit coram Buratt. dec. 92. n. 5. Caval. decis. 164. n. 1. in rec. decis. 205. & 241. utroque, n. 1. p. 8.

In iustitia autem decreti exinde eliciebatur, quod juramentum in item + ob non confectionem libri Tutelaris numquam deferri solet, nisi duo copulativè concurrent, dolus nempe ex parte illius contra quem defertur, & difficultas probationis ex parte illius, cui defertur proveniens ex ipso dolo, l. in action. §. sed in omnibus cum seq. de in lit. juran. ibique Batt. n. 2. Menoch. de arbitr. cas. 208. n. 1. & 2. Spad. conf. 257. n. 3. lib. 2. Rot. in rec. dec. 44. n. 15. p. 9. ubi plures cumulantur.

In praesenti vero neutrum concurrere visum fuit; Dolum namque ex parte Bernardini sufficienter excludi Domini putabant, ex ejus rusticitate, quæ excusat * solet ad hoc ut contra non sufficientem librum Tutelarem, non possit in item jurari, ut advertunt in l. si quando n. 251. C.

unde vi. Soc. sen. cons. 39. n. 15. in fin. lib. 1. Menoch. de arbitr. lib. 2. centur. 3. cas. 208. n. 22. & 23. Afl. dec. 360. n. 5. & seq. Rot. dec. 44. n. 23. p. 9. rec. & in Rom. Redditionis rationis 16. Junii 1651. §. Jocalia vers. quam propterea coram R. P. D. meo Alberg.

Difficultas autem probationis ex parte Mariæ similiter excludebatur ponderato quod redditio rationis hujusmodi, etiam absque libris Tutelaribus haberi potest. Cum enim hereditas constat * in stabilibus utique potest ex eorum fructibus demptis expensis dignosci, in quo Tutor remaneat debitor, prout alias ponderavit Rota, & præsertim coram Jan. mem. Greg. XV. dec. 199. n. 5. ibique Add. n. 8. & in d. Romana redditionis rationis 16. Junii 1651. non obstat quod liber Tutelaris coram R. P. D. meo Albergato.

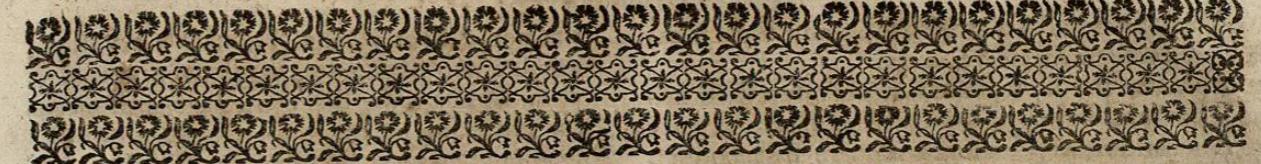
In quam sententiam eò facilius Domini inclinarunt; Quia iustitia decreti pariter resultare visa fuit ab illius excessitate; Nam sive inscriptio relatio Peritorum, facta anno 1644. in qua habito respectu ad proprietatem omnium bonorum, illorum valor in totum constituit in scutis 1035. & fructus calculantur * in annis scutis. §. Adeoque secundum taxam regalem ad rationem quinque pro quolibet centenario, & anno juxta opinionem gloss. in auth. perpetua in verb. justa C. de Sacrosanct. Eccl. Rota coram Caval. decis. 358. n. 2. coram Buratt. dec. 675. n. 9. sive attendunt relatio nuper facta ab aliis Peritis, qui secundum præsentem bonorum valorem illum constituerunt in scutis 1453. & fructus calculantur in annis scutis 104. & sic ad rationem septem & ultra pro quolibet centenario, & anno, & per consequens ultra taxam regalem utroque modo excessiva detegitur summa taxata à Praetore.

Etenim demptis ex fructibus toto tempore administrationis perceptis, vel ad rationem annorum scutorum 104. annis scutis 12. elargiri soliti pro eleemosyna in die Festivitatis S. Andreae Apostoli, ut deponunt testes sum. Bernardini nu. 3. nec non alimentis * præstatis Mariæ, & ejus forori, quæ veniunt in calculo imputanda, Escobar. de ratiocin. c. 22. n. 4. Cordub. in l. si quis à liberis §. item rescriptum n. 63. ff. de liber. agno/c. Surd. de alim. tit. 6. q. 14. n. 1. & seqq.

Illiisque tantum imputatis ad rationem scut. 30. pro qualibet usque ad ætatem decem annorum, & deinde ad rationem scutorum 40. usque ad tempus nuptiarum, quia * alimenta inā cum ætate crescunt, ut notant DD. in l. 2. ff. de alimento pupill. prestat. Rota in Tiburina administratione, seu redditionis rationis 24. Nov. 1642. §. quo verò ad 2. in p[ro]tectionem coram bon. mem. Dunoz. ubi fuerunt taxata ad rationem scutorum quatuor pro quolibet mense. Ex calculo resultabit, quod Bernard. pro tempore administrationis, vel non remaneat debitor, vel saltem in modica quantitate, & per consequens decretum deferens juramentum in item Mariæ pro scutis 1526. uti excessivum remanet iustum.

Nec obstat, quod Praetor habuerit respectum ad interesse lucri cessantis, quia ultra quod hoc ex præmissis excludi videbatur, fuit responsum, quod super illo * urpote omnino incerto non poterat in item jurari. Farinac. in fragmenti. p. 2. verb. juram. in item, num. 1061. vers. 2. juramento, Seraph. de privileg. juram. privil. 31. n. 19. & seqq.

Et ita utraque, &c.

INDEX

Rerum quæ in Decisionibus S. R. R. in hoc Volumine allegatis, continentur.

A

- B**SOLUTIO à juramento non est necessaria in eo, qui impugnat contractum, ex non implemento. Decis. 116. n. 8.
Absolutione à juramento obtenta, contractus juratus impugnari potest. Decis. 126. n. 2.
Absurdi sub praetextu non licet recedere à verbis testamenti, nec trahere vocationem ad exclusos. Decis. 128. n. 8.
Absurdum considerari non potest ubi constat de expressa mente Testatoris, aliquo modo substituentis. Decis. 128. n. 7.
Acceptilatio qualiter inducatur. Decis. 124. num. 27.
Accollans in se debitum efficitur principalis debitor. Decis. 66. n. 3.
Accollans efficitur debitor principalis. Decis. 92. num. 8.
Accollatio causam præcedentis obligationis non mutat. Decis. 44. n. 9.
Accollatio inter accollantem, & accollarium habet vim solutionis. Decis. 34. n. 7.
Actio competens ex diversa caula exerceri potest ab obligato, ex altera. Decis. 91. n. 11. Et de ratione, num. 12.
Actio, & passio in eodem subjecto dari non potest. Decis. 34. num. 16.
Actio personalis ex l. 2. Cod. de rescind. vendit. non transit in singularem successorem. Decis. 15. num. 13.
Actiones decocti transeunt in ejus creditores. Decis. 120. n. 4.
Actor tenetur sequi Forum rei. Decis. 90. n. 2.
Actor qui dicatur, origo cause attenditur. Decis. 87. n. 6.
Actor exhibere tenetur ad fundandam rei intentionem. Decis. 14. num. 1.
Actore non probante, reus absolvitur. Decis. 83. num. 5.
Actor ad judicium debet accedere paratus. Decis. 13. n. 5. Declara ut n. 6.
Actus possessorii, qui dederunt causam liti, non profundat manutentionem. Decis. 106. n. 21.
Actus mandanti tribuitur, & non exequenti. Decis. 110. num. 3.
Actus successivus a præcedenti mandato debet regulari. Decis. 98. n. 3.
Actus unus ab altero interpretationem recipit, Decis. 22. n. 7.
Actorum transportatio incumbit impugnare volunti. Decis. 104. num. 3.
Absentia emphyteutæ, excusat à caducitate, vel saltem pro causa restitutio in integrum, etiam majori deserbit. Decis. 74. n. 4.

Decisiones ad Tract. de Alim.